

Een leven lang ontwikkelen door onderwijs op maat, in een dynamische, positieve en stimulerende leeromgeving, waarin we school en beroepspraktijk optimaal verweven en in verbinding staan met de samenleving.

TOEKOMST GERICHT ONDERWIJS

Onderwijsvisie Da Vinci College

VOORWOORD

Onze opdracht als onderwijsinstelling is om studenten te begeleiden in hun ontwikkeling tot vakman/vrouw en hen te ondersteunen bij hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Nu en in de toekomst, in een snel veranderende wereld.

Deze onderwijsvisie is richtinggevend voor de wijze waarop we deze opdracht aangaan. Waar staan we voor? Welke verantwoordelijkheid hebben we? Waarop baseren we dat? Welke kaders horen daarbij? En welke ruimte kunnen we daarbinnen nemen?

Van en voor de organisatie

De onderwijsvisie is een document van, door en voor de organisatie. Het is een levend document, dat op hoofdlijnen hetzelfde blijft, maar zich aanpast aan de ontwikkelingen om ons heen. De versie die je nu voor je hebt is tot stand gekomen via gesprekken met studenten, collega's en partners in het bedrijfsleven in het studiejaar 2020/2021. Voor die gesprekken zijn over het algemeen geen aparte sessies georganiseerd, maar is aangesloten bij bestaande structuren, gremia en gelegenheden zoals focusgroepen, de PLG Hybride Onderwijs en de Inspiratie3Daagse.

Waar iedere visie na verloop van tijd een herijking vraagt, was er in dit geval een concrete aanleiding. De coronapandemie en de maatregelen die dat met zich meebracht, hebben tot een onverwachte versnelling geleid

in de digitalisering van ons onderwijs. We hebben ervaren dat dat kansen biedt voor flexibilisering en maatwerk, maar ook nieuwe inzichten gekregen waar het gaat om begeleiding van studenten en de sociale functie van het onderwijs. Die ervaringen en inzichten zijn meegenomen in deze geactualiseerde onderwijsvisie, die vooral inspeelt op ontwikkelingen rond blended learning, LLO en de verdere professionalisering van ons hybride onderwijsconcept.

Vier thema's

Alle input die de afgelopen maanden is opgehaald laat zich vatten in vier thema's:

- 1 **Persoonlijke aandacht en begeleiding in een positief leerklimaat**
- 2 **Maatwerk en flexibel onderwijs**
- 3 **Hybride leeromgevingen en blended learning**
- 4 **Evaluëren om te leren**

In het document zijn deze thema's nader uitgewerkt, theoretisch onderbouwd en verbonden aan andere belangrijke pijlers onder onze organisatie en ons onderwijs, zoals het strategisch beleidsplan.

Dit document is bedoeld om een extra impuls te geven aan de ingezette doorontwikkeling van ons onderwijs en dient als richtinggevend en ter inspiratie.

INLEIDING

Het Da Vinci College wil als regionaal opleidingscentrum onze studenten zo opleiden, dat zij de beste kansen hebben op de arbeidsmarkt. Die arbeidsmarkt verandert snel, onder invloed van technologische, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals digitalisering, vergrijzing, ontgroening en de energietransitie. Dat betekent dat we moeten opleiden voor beroepen die nu misschien nog niet eens bestaan en dat naast initieel onderwijs steeds meer nadruk komt op leven lang ontwikkelen. Daarbij transformeert de samenleving in een netwerksamenleving, met een overload aan informatie en een toenemende diversiteit. Er wordt een groot beroep gedaan op de zelfredzaamheid van mensen, hun wendbaarheid en het vermogen om zelfstandig te oordelen.

Onze omgeving verandert en wij veranderen mee. Dat betekent dat we steeds meer verschillende doelgroepen bedienen, dat we steeds meer maatwerk leveren en dat we grenzen doorbreken tussen onderwijssystemen en -niveaus, tussen formeel en informeel leren, tussen onderwijs en bedrijfsleven en tussen individuen en leefwerelden.

Wat niet wezenlijk verandert, is onze visie op onderwijs, die richting geeft aan het onderwijs dat wordt vormgegeven vanuit de onderwijsteams, in nauwe verbinding met de ondersteunende diensten, het werkveld en onze studenten.

Een leven lang ontwikkelen door onderwijs op maat, in een dynamische, positieve en stimulerende leeromgeving, waarin we school en beroepspraktijk optimaal verweven en in verbinding staan met de samenleving.

Daarbij willen we dat iedere student zich thuis voelt en dat iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd en talent, van goed onderwijs kan genieten, zijn talenten optimaal kan ontwikkelen, zijn rol kan pakken in de maatschappij en volwaardig kan participeren op de arbeidsmarkt.

KERN UIT DE VIER THEMA'S

De onderwijsvisie van het Da Vinci College kent vier belangrijke uitgangspunten. Zij vormen de basis voor de inrichting van ons onderwijs en de begeleiding van onze studenten. Tegelijk bieden ze nadrukkelijk ook veel ruimte aan onderwijsteams en individuele docenten om hier – samen met de ondersteunende diensten, onze studenten en het werkveld – een eigen invulling aan te geven. Lef, inventiviteit en ondernemerschap horen dan ook net zo zeer bij deze visie als onze kernwaarden: betrokken, professioneel en ambitieus.

1. Persoonlijke aandacht en begeleiding in een positief leerklimaat

In een gastvrije, veilige, positieve en stimulerende sociaal-pedagogische leeromgeving kunnen alle studenten hun identiteit en hun talenten optimaal ontwikkelen en inzetten. Daarbij krijgen zij de begeleiding die nodig is om zich op het juiste niveau te kwalificeren voor werk, regie te pakken op hun professionele ontwikkeling en volwaardig te kunnen deelnemen aan de maatschappij.

2. Maatwerk en flexibel onderwijs

We bieden alle doelgroepen een flexibele, persoonsgerichte en groepsgerichte benadering. Door verkennen en onderzoeken ondersteunen we de student bij het bepalen van zijn leervraag. Door het herkennen en erkennen van talenten stimuleren we hem te

excelleren. Daarbij is het lesprogramma flexibel en afgestemd op de student en zijn leergroep.

3. Hybride leeromgevingen en blended learning

Hybride leeromgevingen zijn ons antwoord op de noodzaak om beroepspraktijk en onderwijs optimaal op elkaar aan te sluiten. We brengen studenten in krachtige, contextrijke leeromgevingen, ontworpen door onderwijs- en beroepspraktijk samen, waardoor het leren meer betekenis krijgt en innovaties organisch worden geborgd in het onderwijsprogramma. Een breed scala aan blended didactische werkvormen en een optimaal gebruik daarvan ondersteunt studenten bij hun leertaak en helpt om hun leerrendement te verhogen.

4. Evalueren om te leren

Bij de toepassing van maatwerk, persoonsgericht onderwijs en blended learning hechten we veel belang aan de relatie tussen de docent en de student en de begeleidingscomponent daarin. Formatief handelen vormt dan ook een cruciaal onderdeel van ons onderwijs: de ontwikkeling is minstens zo belangrijk als het resultaat. Door regelmatig tussentijds te evalueren krijgen studenten meer grip op hun eigen leerproces en kunnen docenten hen hier beter bij ondersteunen. Het motto is dan ook: evalueren om te leren.

THEMA 1. PERSOONLIJKE AANDACHT EN BEGELEIDING IN EEN POSITIEF LEERKLIMAAT

Het Da Vinci College heeft een diversiteit aan studenten, die allen hun eigen leer- en ontwikkelbehoeften hebben. Studenten nemen zelf initiatief en ervaren uitdagingen in hun ontwikkeling en leerproces, waar we als school op inspelen met passende aandacht en begeleiding om iedere student succeservaringen te laten beleven. Alle medewerkers van Da Vinci geven hier samen invulling aan.

We verzorgen onderwijs aan uiteenlopende doelgroepen, zoals instromers vanuit het Voortgezet Onderwijs, mbo-ers die swichten van opleiding, werknemers die behoefte hebben aan na- of bijscholing, kwetsbare jongeren en volwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We gaan in gesprek met de lerende om te begrijpen hoe hij in het leven staat, welke interpretaties hij geeft aan wat hij waarneemt, welke motieven hij heeft en welke gevoelens situaties bij hem oproepen. Daarbij koesteren we verschillen. Waar we elkaar waarderen om individuele talenten en kwaliteiten, wordt diversiteit een kracht.

De onderwijssituatie waarin docent en student elkaar ontmoeten maakt deel uit van een bredere context: de klas, de opleiding, de school en de samenleving.

In een veilige leeromgeving kunnen studenten zich, bewust van hun talenten, ontwikkelen tot personen die zich positief gedragen in een opleidings- en werksituatie. Een talent ontwikkelt zich in een stimulerende omgeving

met daarin aandacht voor de relatie tussen studenten onderling, maar zeker voor de relatie met de docent, de stage-/werkplek en de samenleving (socialisatie). Daarom vinden we de relatie, de communicatie en het gedrag van de student en docent belangrijk. Want in een welkom, veilig en stimulerend pedagogisch klimaat kunnen alle studenten zich richten op het behalen van een kwalificatie op het juiste niveau als sleutel tot een waardevolle bijdrage aan de maatschappij en/of een professionele loopbaan. (kwalificatie).

Tegelijkertijd begeleiden docenten de studenten vanuit hun pedagogische professionaliteit naar zelfverantwoordelijke zelfbepaling. Dit wil zeggen: de ontwikkeling tot een zelfstandige, verantwoordelijke burger die weet wat hij wil en de route voor zich ziet om daar te komen (persoonsvorming). Het onderwijs is hierbij gericht op de wereld buiten de school, waarin we studenten via de leerstof op weg helpen naar een eigen plek in de samenleving. De inhoud van het curriculum, de verschillende manieren waarop we studenten begeleiden en de verschillende didactische werkvormen in de school en op de werkplek bieden de studenten een houvast om zich op eigen wijze te kunnen verhouden tot de samenleving en de arbeidsmarkt. Ons onderwijs biedt zowel studenten als docenten de kans om te vertragen en stil te staan bij eigen keuzes en ontwikkelingen die nodig zijn voor ieders succesbeleving.

Positive Behavior Support

Het Da Vinci College heeft gekozen voor de gedragsbenadering van School Wide Positive Behavior Support (afgekort: PBS). Deze benadering ondersteunt docenten en studenten in het creëren van een positieve leeromgeving en het bevorderen van gewenst gedrag in de groep- en schoolsetting. PBS kent de volgende uitgangspunten:

- *Docenten zijn zich bewust van het effect van een positieve mentale instelling richting de student. De focus ligt op dat wat goed gaat, want wat je aandacht geeft groeit.*
- *Opleidingsteams hebben gedeelde waarden die zorgen voor een gemeenschappelijk framework als basis voor een positieve leeromgeving. Dit bevordert de samenwerking in teams en zorgt voor een eenduidige bejegening van studenten.*
- *Duidelijke gedragsverwachtingen en –afspraken in het team en/of op de locatie, maken de schoolomgeving helder en voorspelbaar.*
- *Preventief handelen staat centraal, met proactieve interventies gericht op alle studenten en meer gerichte interventies voor specifieke groepen of individuele studenten.*

Met de keuze voor aandacht en begeleiding voor alle studenten in een positief leerklimaat biedt het Da Vinci College:

- Een veilige (fysieke en online) leeromgeving waar alle docenten en studenten zich gehoord en gezien voelen.
- Onderwijs waarbij relatie, competentie en autonomie als drie-eenheid centraal staat in het dagelijkse onderwijsproces.
- Onderwijs waarbij de persoonlijke ontwikkeling van studenten zeker zo belangrijk is als het ontwikkelen van beroepsvaardigheden.
- De kans voor studenten om te leren van fouten en kansen te krijgen die zij nodig hebben.
- Een pedagogische relatie die gericht is op ‘volwassenwording’ van de jongere student.
- Een begeleidingsstructuur met afnemende sturing met het oog op meer zelfstandigheid van de student bij toenadering naar (ander-) werk of een vervolgopleiding.
- Begeleiding en coaching waarbij de docent ruimte biedt zodat de student eigenaar blijft (autonomie) van de beoogde verandering en waar hij een steun in de rug ervaart waar dat nodig en gewenst is.
- Begeleiding van studenten die zo dicht mogelijk plaatsvindt bij het primaire onderwijsproces, waarbij de ondersteuningsvraag van de student centraal staat.
- Beloningen voor de groei en ontwikkeling van studenten, niet alleen voor het eindresultaat.
- Docenten die regelmatig reflecteren op het eigen (pedagogisch en didactisch) handelen en op basis hiervan aanpassingen doen als de doelgroep en veranderde tijden daarom vragen.
- Ruimte voor studenten om mee te denken over ontwikkelingen binnen het onderwijs en feedback te geven op docenten en de lessen.

THEMA 2. MAATWERK EN FLEXIBEL ONDERWIJS

Het Da Vinci College wil een waardevolle bijdrage leveren aan de ontwikkeling van onze studenten van 16-77 jaar tot competente en wendbare professionals en burgers. Door onze, op de praktijk afgestemde, steeds vernieuwende curricula met een focus op metacognitieve vaardigheden én ons Leven Lang Ontwikkelen (LLO) concept, rusten wij hen toe op de arbeidsmarkt van nu en morgen. Het Da Vinci College werkt aan “grens doorbrekende” verbindingen waarbij zowel interne (educatie-mbo1-2-3-4) als externe (vmbo-mbo-hbo) doorlopende leerlijnen en cross-overs ontstaan en waar LLO een plek krijgt. Door nauwe samenwerking met het bedrijfsleven bieden we een opleidingsportfolio met nieuwe leerarrangementen dat gestoeld is op regionale ontwikkelingen.

Onze doelgroep wordt door LLO steeds breder en meer heterogeen. Daarnaast zijn studenten, onder andere door een groter aanbod van banen, ook veeleisender. Daarom sluit ons onderwijs aan op de vragen en leervoorkeur(en) van de student, waarbij we zoveel mogelijk kijken naar wat de student vraagt en naar wat hij/zij nodig heeft. We bewegen ons van aanbodgericht naar vraaggestuurd onderwijs.

Uitgaan van de loopbaan van de student impliceert dat grenzen van bestaande

institutes en structuren in de onderwijsorganisatie niet (meer) bepalend zijn. Naast een gezamenlijk fundament, zijn maatwerk, persoonlijke afstemming en flexibiliteit van opleidingen een vereiste.

Door maatwerk te leveren, ontstaan verschillen in uitwerking van opleidingen en leerarrangementen. Maatwerk kan bijvoorbeeld gaan over verkorten of verlengen van een leertraject of variëren in tijd en plaats maar ook over verdieping of verbreding van de inhouden en (werk)ervaringen.

Internationalisering, keuzedelen en excellentieprogramma's zijn goede manieren om studenten meer uitdaging te bieden. Het aantal keuzemogelijkheden binnen het curriculum wordt bepaald binnen de opleidingsteams. Daarbij wordt samenwerking gezocht met studenten en bedrijfsleven.

Kortom: flexibel onderwijs stelt andere eisen aan het ontwerp(en) van onderwijs.

Modulair opleiden

Modulair opleiden is een gepersonaliseerde, flexibele vorm van onderwijs. Het gaat daarbij niet over een eenzelfde vaststaand programma dat door iedere student wordt gevolgd, maar een programma dat de student zelf 'samenstelt', passend bij zijn wensen en leerbehoeften.

Onze studenten zijn divers en willen steeds nieuwe dingen leren en zichzelf kunnen ontwikkelen. Door te kijken naar de individuele student, welke opleiding en ervaring hij heeft en welke interesses, wordt bepaald wat er nodig is om bijvoorbeeld een diploma of een certificaat te behalen.

Door de opleiding in zogenaamde leereenheden of modules op te delen kan het onderwijs wendbaarder worden georganiseerd, om mee te kunnen blijven bewegen met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt maar ook om in volgorde te kunnen schuiven of zodat studenten onderdelen kunnen overslaan omdat ze bepaalde kennis en vaardigheden al beheersen. Door deze zogenoemde leerarrangementen wordt maatwerk verzorgd voor de student.

Door een flexibele, persoonsgerichte benadering bieden wij een passende aansluiting op de huidige en toekomstige behoeften van de verschillende doelgroepen die we bedienen. Studenten hebben verschillende vertrekpunten. Het onderwijsprogramma is flexibel en afgestemd op de student. Centraal staat de vraag: “wat heb jij nodig?”. Het programma en de ondersteuning ontstaat dus vanuit de leervraag van de student. Studenten worden ondersteund bij het formuleren van hun leervraag en het ontdekken van hun talenten. Vanuit die vraag houden we rekening met het vermogen om te leren, leervoorkeuren en de eigen regie van de student. Zo kan bijvoorbeeld plaats- en tijdsafhankelijk onderwijs worden aangeboden. De (werk)ervaringen van de student en de vragen die daarbij naar boven komen worden verbonden aan het aanbod van kennis en vaardigheden vanuit de opleiding.

Flexibel onderwijs krijgt vorm door persoonlijke aandacht en interactie tussen docent en student. De begeleiding van de student is hierbij een cruciale factor. Deze is erop gericht dat de student zelf leert sturing te geven aan zijn eigen loopbaanontwikkeling en daarmee zijn verantwoordelijkheid neemt over zijn eigen loopbaan. Zelfstandig keuzes maken heeft namelijk een positieve invloed op de intrinsieke motivatie. Begeleiding wordt ingezet om te bepalen wat een student nodig heeft en om ondersteuning te bieden bij het maken van passende loopbaankeuzes en het stimuleren van talentontwikkeling. Werken vanuit heldere structuren en een goede communicatie hierover biedt ruggensteun aan de student en helpt bij het pakken van de regie over zijn loopbaan.

Daarnaast wordt ook de sociale cohesie niet uit het oog verloren. Wanneer het gaat om maatwerk en gepersonaliseerd leren, is binding met docenten en medestudenten zeer belangrijk, zodat de student een honk heeft als houvast en zich optimaal kan ontwikkelen.

Met maatwerk en flexibilering van het onderwijs is ons ROC voor én samen met onze studenten:

- Innovatief en een pionier op onderwijsgebied.
 - De plek voor gepersonaliseerd en aansprekend onderwijs: dit kan op school, in een bedrijf of elders plaatsvinden. Dit vraagt flexibiliteit qua onderwijslogistiek, huisvesting en inzet van docenten.
 - De plek waar we studenten eigenaarschap geven over hun eigen leertraject en leervraag en waar we studenten motiveren zich leerbaar op te stellen.
 - De plek waar we studenten zien, hun talenten herkennen en erkennen en hen stimuleren die verder te ontwikkelen.
 - Een opleider voor iedereen, met naast ons initieel onderwijs een breed aanbod op het gebied van om-, na- en bijscholing.
- Een onderwijsinstelling met doorlopende leerlijnen met het voortgezet en hoger onderwijs (één beroepskolom) die ten dienste staan van het initiële mbo-onderwijs en van scholing in het kader van Leven Lang Ontwikkelen.
 - Een brede opleider waar de arbeidsmarkt dat vraagt. Van beroepsgericht naar arbeidsmarktgericht onderwijs.
 - Een onderwijsinstelling waar flexibiliteit centraal staat voor haar onderwijslogistiek en waarbij opleidingsgrenzen en sectorgrenzen overstegen kunnen worden
 - De plek waar pedagogiek en didactiek steeds worden afgestemd op nieuwe doelgroepen, in lijn met ons positieve leer- en leefklimaat en hybride leeromgevingen, waarbij allerlei vormen van blended learning worden ingezet en informeel leren en coaching wordt gewaardeerd.

THEMA 3. HYBRIDE LEEROMGEVINGEN EN BLENDED LEARNING

Het onderwijs bij Da Vinci College kenmerkt zich door een onderwijsconcept dat sterke verbanden heeft met de beroepspraktijk in bedrijven en instellingen. In onze hybride leeromgevingen schuiven school en beroepspraktijk in elkaar in één onderwijsontwerp. Hierbij wordt het werkend leren in de beroepspraktijk direct verbonden met expliciete kennis en wordt de theorie benaderd vanuit de praktijk. De relatie met de reële beroepspraktijk vormt de rode draad in ons onderwijzend handelen.

We hanteren binnen Da Vinci College het model van Ilya Zitter voor het ontwerpen van leeromgevingen die praktijk en onderwijs sterk met elkaar verbinden. De kern van het model is dat ervaringen in bijvoorbeeld de stage betekenis krijgen binnen de schoolse omgeving, of ervaringen in een praktijkproject betekenis krijgen voor de loopbaan van de student. Ook hybride leerwerkplekken, waar simulaties plaatsvinden, zijn een effectieve leeromgeving waarin studenten kunnen leren en experimenteren en zo school en het latere beroep kunnen verbinden.

We creëren hybride leeromgevingen in alle sectoren, op alle niveaus en tussen verschillende disciplines. Daarbij zoeken we steeds naar de combinatie van de sterke kanten van twee voor het beroepsonderwijs

traditionele leeromgevingen: de school (waarin leren centraal staat) en de beroepspraktijk (waarin werken centraal staat), die worden verweven tot een gemengde, productieve leeromgeving.

Al onze samenwerkingsverbanden leveren reële contexten voor de opleidingen, waardoor er een actuele aansluiting van het onderwijs is op de behoefte van het bedrijfsleven. De relatie met de beroepspraktijk vertaalt zich onder meer in het samen oplossen van actuele vraagstukken uit de praktijk en simulatie waarbij het beroepenveld betrokken is. Het is niet alleen motiverend en inspirerend om in de beroepspraktijk ervaringen op te doen; studenten dragen niet zelden bij aan innovatieve oplossingen die nodig zijn in het werkveld.

Op deze manier leiden wij professionals op voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Als vitaal onderdeel van de onderwijsvisie van het Da Vinci College zorgt dit voor een krachtige impuls voor het ontwikkelen van vakmanschap, maatschappelijke betrokkenheid en persoonlijke ontwikkeling; de drievoudige kwalificatie.

Onderzoek en innovatie

Onderzoek en innovatie dragen bij aan de deskundigheid van hybride onderwijsteams en het werkveld en stimuleren een onderzoekende houding van de student. We werken met practoraten, waarin docentonderzoekers, onderwijsteams, werkveld en studenten gezamenlijk werken aan vraagstukken uit de beroepspraktijk en daarbij praktijkonderzoek verrichten. Dit brengt een verrijking voor het curriculum, verbeteringen en innovaties voor het werkveld en een duurzame samenwerking in de regio met zich mee. Daarnaast investeren we ook zelf in fysieke omgevingen waarin onderwijs en bedrijfsleven elkaar tegenkomen in de gedeelde ruimte, zodat er nieuwe rollen en vormen van samenwerking kunnen ontstaan.

De alwetende docent bestaat niet meer

Hybride leeromgevingen vragen van studenten, docenten en het bedrijfsleven andere, soms nieuwe rollen. We zien een verschuivende aandacht voor de coachende, reflecterende en onderzoekende rol van de docent/begeleiding, maar ook die van de student.

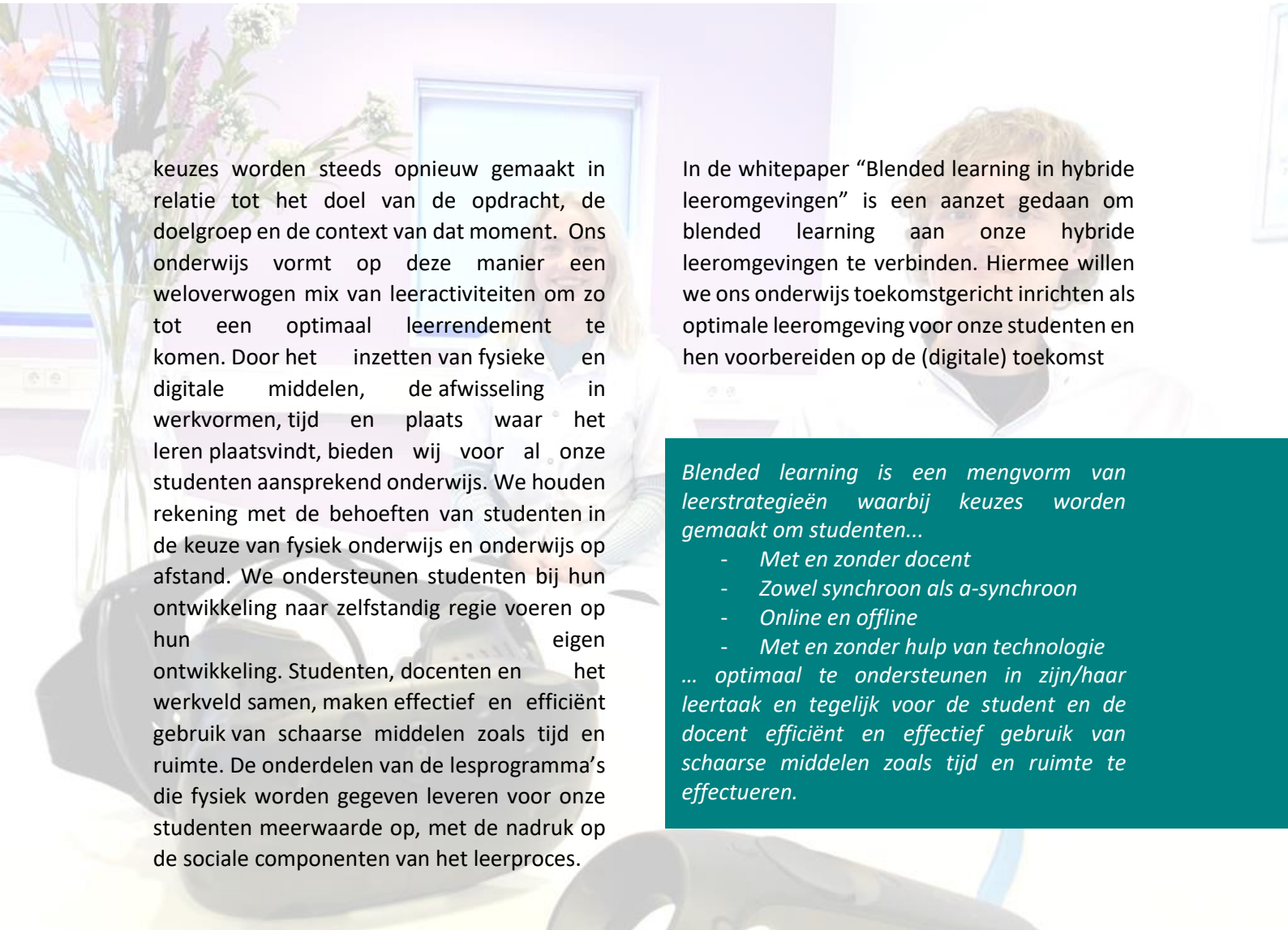
Blended learning in hybride leeromgevingen

Hybride leeromgevingen zijn bij uitstek omgevingen die zich lenen voor een mix van didactische werkvormen die samenkomen in één didactische strategie (ook wel *blended learning* genoemd). In ons onderwijs worden bewuste keuzes gemaakt voor de inzet van verschillende leerstrategieën, passend bij onze doelgroepen en hun leerdoelen. De

De meerwaarde van hybride leeromgevingen

Onze keuze voor hybride leeromgevingen heeft meerwaarde voor de student, het beroepsonderwijs en onze partners uit de beroepspraktijk:

- *Betekenisvoller leren, door verweving van de beroepspraktijk met het onderwijs,*
- *Een krachtige leeromgeving waarin (elementen van) theorie en praktijk op betekenisvolle wijze met elkaar worden verbonden, wat helpt bij het proces van ‘wat je op de ene plek leert, dit ook toe kunt passen op een andere plek, op een ander moment’. Met andere woorden: het kunnen maken van een transfer, wat wij zien als een vaardigheid.*
- *Uitdagende leeromgevingen waar het doorbreken van grenzen plaatsvindt door theorie en ervaringen & school en beroepspraktijk actief met elkaar in contact te brengen. Juist op dié grenzen wordt het leerpotentieel voor onze studenten, onze partners uit de beroepspraktijk en onze docenten vergroot.*
- *Nieuwe inzichten, innovaties en werkwijzen voor het werkveld, onze studenten en het beroepsonderwijs, door samen met werkveld, studenten en docenten aan vraagstukken uit de beroepspraktijk te werken:*
- *Een stimulans richting de samenwerking in de beroepskolom vmbo-mbo-hbo en de beroepspraktijk, wat het onderwijs rijker en de overstap meer geleidelijk maakt.*
- *Responsiviteit op ontwikkelingen in onze samenleving en de arbeidsmarkt.*

keuzes worden steeds opnieuw gemaakt in relatie tot het doel van de opdracht, de doelgroep en de context van dat moment. Ons onderwijs vormt op deze manier een weloverwogen mix van leeractiviteiten om zo tot een optimaal leerrendement te komen. Door het inzetten van fysieke en digitale middelen, de afwisseling in werkvormen, tijd en plaats waar het leren plaatsvindt, bieden wij voor al onze studenten aansprekend onderwijs. We houden rekening met de behoeften van studenten in de keuze van fysiek onderwijs en onderwijs op afstand. We ondersteunen studenten bij hun ontwikkeling naar zelfstandig regie voeren op hun eigen ontwikkeling. Studenten, docenten en het werkveld samen, maken effectief en efficiënt gebruik van schaarse middelen zoals tijd en ruimte. De onderdelen van de lesprogramma's die fysiek worden gegeven leveren voor onze studenten meerwaarde op, met de nadruk op de sociale componenten van het leerproces.

In de whitepaper “Blended learning in hybride leeromgevingen” is een aanzet gedaan om blended learning aan onze hybride leeromgevingen te verbinden. Hiermee willen we ons onderwijs toekomstgericht inrichten als optimale leeromgeving voor onze studenten en hen voorbereiden op de (digitale) toekomst

Blended learning is een mengvorm van leerstrategieën waarbij keuzes worden gemaakt om studenten...

- *Met en zonder docent*
- *Zowel synchroon als a-synchroon*
- *Online en offline*
- *Met en zonder hulp van technologie*

... optimaal te ondersteunen in zijn/haar leertaak en tegelijk voor de student en de docent efficiënt en effectief gebruik van schaarse middelen zoals tijd en ruimte te effectueren.

Blended learning in hybride leeromgevingen, ontwikkeld voor én samen met onze studenten en de beroepspraktijk, is in ons ROC te herkennen aan:

- Leeromgevingen die omgevingen verbinden, waar beroepspraktijk en onderwijs met elkaar worden verweven, met mensen uit meerdere disciplines en niveaus. Flexibele onderwijslogistiek om dit te verwezenlijken.
- Het beroepsproces en de beroepscontext als ruggengraat van het leerproces en de leercontext voor alle studenten.
- Leeromgevingen die zijn gericht op continue verbinding van werk- en leerprocessen.
- Onderwijs dat tot stand komt in co-creatie of samenwerking met het werkveld en de wereld om ons heen.

- Leeromgevingen als een veilige plek met een positief leerklimaat om te experimenteren, van fouten te leren en waar het werkproces stilgezet kan worden als het leerproces van de student daarom vraagt.
- Leeromgevingen en bijbehorende onderwijsactiviteiten waarbij gebruik gemaakt wordt van een optimale mix van didactische werkvormen.
- Ruimte bieden aan de student om eigen regie te voeren over zijn persoonlijke en professionele ontwikkeling en leerproces.
- Een omgeving waar ook praktijkgericht onderzoek plaatsvindt, dat ondersteund wordt door een practoraat en professionele leergemeenschappen.
- Situationele begeleidingsvormen van sturen, coachen, steunen en/of delegeren, waarbij gebruik wordt gemaakt van *scaffolding* en *formatief handelen*.

THEMA 4. EVALUEREN OM TE LEREN

Bij de toepassing van maatwerk, persoonsgericht onderwijs en blended learning hechten we veel waarde aan de relatie tussen de docent en de student en de begeleidingscomponent in deze. In ons onderwijs stellen we de student centraal, door hem meer regie te geven op het eigen leerproces. Daarmee nemen we niet het curriculum, maar de leeropbrengsten als referentie voor de groei van de student. Formatief handelen vormt dan ook een cruciaal onderdeel van ons onderwijs. Door regelmatig tussentijds te evalueren krijgen studenten meer grip op hun eigen leerproces en kunnen docenten hen hier beter bij ondersteunen. Het motto is dan ook: evalueren om te leren.

Formatieve toetsing, in de vorm van onder andere (online) toetsen, zelftesten en quizzen en daarbij passende feedback, wordt in deze gebruikt als leer- of instructiemiddel. Zo kan bijvoorbeeld een zelftest ingezet worden om voorkennis op te halen, waardoor de student nieuw aangeboden kennis beter kan onthouden. Daarnaast is de student bij regelmatige evaluatiemomenten gedurende de periode actiever bezig met de leerstof en niet enkel voor een afsluitende toets. Bovendien kan de feedback bij een formatieve toets aanwijzingen geven voor het verdere leerproces. Deze punten dragen bij aan een positief effect op de leeropbrengst.

Door regelmatig te evalueren en feedback te ontvangen, krijgt de student zicht op het eigen kunnen en kan daardoor beter beoordelen of er nog meer tijd aan het leren besteed moet worden en welke onderdelen van de leerstof aandacht vragen. Ze kunnen van de feedback ook leren wat de juiste antwoorden zijn. Op deze manier ondersteunt de feedback bij het reguleren van het leren. Vervolgens wordt op basis van de feedback bepaald hoe de student verder komt in zijn leerproces (feedforward). De leerstof wordt afgestemd op wat de student nodig heeft of nieuwe doelen geformuleerd worden (feedup). Op deze manier wordt het onderwijs persoonsgericht vormgegeven.

Figuur 1. Feedup, feedback en feedforward

Ook voor de docenten geeft deze vorm van evalueren inzicht in het leerproces en op basis hiervan kunnen zij bepalen welke onderdelen nog meer aandacht verdienen en hoe dit terugkomt in het onderwijs. Naast feedback van de docent, draait het in deze vorm van evalueren ook om de dialoog met en tussen studenten. Studenten leren van feedback van elkaar, het werkveld en docenten in een veilig en positief leerklimaat.

Met kwalitatief goed formatief handelen wil ons ROC voor én samen met onze studenten:

- In beeld brengen waar een student staat in zijn leerproces, met betrekking tot zowel vakspecifieke kennis en vaardigheden als de ontwikkeling die hij/zij heeft doorgemaakt ten aanzien van metacognitieve vaardigheden.
- Voldoende variatie in evaluatievormen bieden – passend bij de te beoordelen

leerdoelen – waarmee een student optimaal kan laten zien wat hij/zij kan of waar hij/zij staat.

- Het leren van studenten versterken en hen meer regie geven op het leerproces middels formatieve feedback (door feedup-feedback-feedforward).
- De toetsdruk beperken: wij toetsen alleen functioneel in relatie tot de leerdoelen, niet 'als stok achter de deur'.

Nawoord

Als college van bestuur hebben we begin 2020 het startsein gegeven om onze onderwijsvisie op een systematische en handzame manier te beschrijven. Veel collega's en studenten hebben hieraan een bijdrage geleverd en dit is daarvan het prachtige resultaat, waarvoor we iedereen willen bedanken.

Het is mooi om te zien hoe nauw de onderwijsvisie samenhangt met ons strategisch beleid, onze kernwaarden en onze verbondenheid met de regio. Het belangrijkste is dat we met dit document beschikken over beelden en handvatten die richting geven bij het doorontwikkelen van ons onderwijs, samen met alle medewerkers, onze studenten en de beroepspraktijk.

- Peter Vrancken en Jan Lokker

